

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322200721
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8322200721.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci navrhovateľky: L. G., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XX, XXX XX F., zastúpená advokátkou JUDr. Annou Drugdovou, so sídlom Námestie slobody č. 25, 066 01 Humenné, zapísanou v SAK pod č. 5373, proti osobe povinnej platiť výživné: L. L., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom kpt. Z. č. XXX/X, XXX XX F., zastúpená advokátkou JUDr. Janou Šepeľovou, so sídlom Námestie slobody č. 13/25, 066 01 Humenné, zapísanou v SAK pod č. 7455, v konaní o určenie výživného pre plnoleté dieťa od odvolaní navrhovateľky a osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 13Pc/4/2022-183 zo dňa 24.10.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáha určenia výživného na sumu minimálne 200,- eur voči matke ako osobe povinnej z platenie výživného a to počnúc dňom podania návrhu. Návrh odôvodňuje tým, že matka jej neprispieva na výživu a je odkázaná na výživu zo strany rodičov, keďže je študentkou a nie je schopná sa živiť.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Matka navrhovateľky, L. L., narodená XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu navrhovateľky - dcéry L. G., narodenej XX.XX.XXXX, sumou 150,00 Eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou odo dňa 08.03.2022.

II. Zameškané výživné od 08.03.2022 do 24.10.2022 vo výške 1.131,30 Eur je povinná matka navrhovateľky, L. L., narodená XX.XX.XXXX, zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,00 Eur spolu s bežným výživným, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku k rukám navrhovateľky až do úplného zaplatenia, s tým že nezaplatenie čo i len jedinej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

III. Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1, 77 ods.1, §78 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že navrhovateľka je odkázaná na výživu oboch rodičov. Ide o plnoleté dieťa, ktoré študuje na vysokej škole v A. v odbore T.. Jej náklady spojené s výživou sú internát 60,00 Eur, poplatok za spotrebiče a internet na internáte 5,40 Eur mesačne, cestovné v priemere 35,00 Eur mesačne, stravovanie 150,00 Eur, hygienické potreby 50,00 Eur, oblečenie a obuv v priemere 80,00 Eur, lieky v priemere 20,00 Eur, kredit v mobile v priemere 15,00 Eur, životné poistenie 30,00 Eur, stavebné sporenie 20,00 Eur, kultúrne vyžitie a šport do 20,00 Eur, mesačné výdavky spojené so štúdiom 30,00 Eur, technické a materiálne pomôcky na štúdium priemerne 50,00 Eur, teda spolu 570,40 Eur. Okrem pravidelných výdavkov má aj nepravidelné výdavky predstavujúce jednorazové náklady na počítač, dioptrické okuliare, a pod. Vo vzťahu k zisteniam možnosti a schopnosti matky súd zistil jej priemerný čistý mesačný príjem od júna 2021 do mája 2022 vo výške 907,99 Eur (čl. 104), za obdobie od podania návrhu je to priemerný mesačný príjem (znižený o daňový bonus, ktorý už t. č. nepoberá) vo výške priemerne 830,00 Eur a mesačné výdavky: výživné na mal. D. 80,00 Eur, výživné na plnoletú Q. 150,00 Eur, splátka úveru vo výške 182,84 Eur, úhrada za plnenia súvisiace s užívaním bytu vo výške 116,65 Eur po zvýšení 126,47 Eur, elektrina a plyn 30,00 Eur, poplatok Antik Telecom 19,92 Eur, životné poistenie 38,00 Eur a poistenie 16,60 Eur, poplatky dcéram 45,00 Eur, dobitie kreditu cca 30,00 Eur, pohonné hmoty do auta cca 70,00 až 80,- Eur, nákup potravín, oblečenia, hygienických potrieb, drogériového tovaru priemerne 150,00 Eur. Okrem pravidelných výdavkov má aj nepravidelné výdavky predstavujúce jednorazové náklady na opravu auta, platby spojené so súdnymi konaniami (znalecké dokazovanie, platby za právne služby), a pod. Pri možnostiach a schopnostiach druhého povinného rodiča, a to otca s ktorým navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti pokiaľ sa nezdržiava na internáte zistil, že pracuje z pracovného pomeru má mesačný príjem vo výške 1. 028 eur, invalidný dôchodok vo výške 391,20 eur a rodinné prídavky vo výške 90 eur a daňové bonusy, ktoré poberá na vyživované deti vo výške 90 eur. Zároveň konštatoval jeho výdaje, ktoré sú náklady na domácnosť, splátky, pôžičky, náklady na výživu, hygienické potreby, sporenie.

5. Súd pri stanovení rozsahu výživného poukázal na aktuálne tabuľky výpočtu výživného odporúčané Ministrom spravodlivosti ČR sa stanovenie výšky výživného rozlišuje aj podľa počtu vyživovacích povinností povinného rodiča. Pri čistom priemernom príjme matky vo výške 830,00 Eur mesačne, jej má ako platiteľovi výživného zostať suma 55% z čistého príjmu, teda v prípade odporkyne je to suma 456,50 Eur.

Na základe vyššie uvedeného preto súd určil výživné pre navrhovateľku vo výške 150,00 Eur. Popri sumách výživného priznaných v iných konaniach vo výške 150,00 Eur a 80,00 Eur, je suma určeného výživného vo výške 150,00 Eur pre navrhovateľku v súlade aj s vyššie uvedeným percentuálnym výpočtom (rozdiel oproti tabuľke predstavuje sumu v priemere - 7,40 Eur = (6,50 + 8,30) / 2).

6. Stanovil tak súd výživné vo výške 150 eur mesačne od 8.3.2022, zároveň určil dlžné výživné a povolil ho osobe povinnej platiť výživné zaplatiť ho v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,00 Eur spolu s bežným výživným, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky až do úplného zaplatenia, s tým že nezaplatenie čo i len jedinej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podáva odvolanie navrhovateľka, ktorá navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok a zaviazal povinnú osobu prispievať na jej výživu minimálne sumou 200 eur mesačne alebo alternatívne rozsudok zrušil. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že jej náklady, nie sú všetky oprávneného, pretože poukazuje na to, že uplatnila si minimálnu sumu výživného, ktorú potrebuje denne, ostatné výdavky sú minimálne vrátane drogérie, pričom súd stanovil napr. na oblečenie len sumu 360 eur ročne, čo nie je možné si zabezpečiť aj s prihliadnutím na povinnosť otca ako povinného rodiča.

Súd nezohľadnil skutočnosť, že študuje technicky náročnú školu, má výdavky na materiálne a technické zabezpečenie.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie osoba povinná z platenia výživného s návrhom, aby napadnutý rozsudok bol zmenený a ona bola zaviazaná prispievať na výživu dcéry sumou 50 eur mesačne. Poukazuje na to, že súd vychádza z aktuálnej tabuľky výpočtu výživného, ktoré odporúča Ministerstvo spravodlivosti ČR a zároveň aj Krajský súd v Prešove. Poukazuje na to, že ide o metodický pokyn, ktorý vôbec nemôže byť záväzný a v každom prípade je potrebné, aby sudy posudzovali individuálne pomery navrhovateľky povinnej osoby. Celkovú situáciu v akej sa ocitla. Náklady na bývanie považuje za nevyhnutné vrátane úveru, pretože odišla zo spoločnej domácnosti, kde majiteľmi boli svokrovci. Zostala odkázaná iba sama na seba.

10. Navrhovateľka podala vyjadrenie k odvolaniu osoby povinnej z platenia výživného. Nesúhlasí s tým, že sa voči matke správa v rozpore s dobrými mravmi. Práve matka by mala zmeniť svoje správanie voči dcéram, aby tieto mali možnosť prehodnotiť svoj postoj voči nej.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že , odvolania účastníkov konania nie sú dôvodné a potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia §387 ods. 1, 2 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre stanovenie výživného v zmysle návrhu navrhovateľky alebo návrhu osoby povinnej platiť výživné.

13. Vychádzajúc z odvolacích námietok navrhovateľky a osoby povinnej z platenia výživného, namietajú stanovenie rozsahu výživného súdom prvej inštancie. Navrhovateľka namieťa nesprávnosť oprávnených jej výdajov ako ich stanovil súd a rozsah výživného , ktorý tak nezodpovedá jej oprávneným potrebám. Námietky sa dotýkajú aj nesprávnosti aplikácie stanovenia tabuľkového výživného Ministerstva spravodlivosti ČR, pretože každý individuálny prípad má byť posudzovaný súdom v súlade so zákonnými kritériami slovenskej právnej normy. Osoba povinná z platenia výživného namieťa nesprávnosť posúdenia jej schopnosti a možnosti platiť výživné pre plnoletú navrhovateľku a jej postoj k nej ako matke.

14. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky odvolací súd uvádza, že za situácie takto zisteného skutočného stavu veci možno konštatovať, že navrhovateľka je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov. Výživné zodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľky, otázna však naďalej ostáva výška primeraného výživného, ktorá by rovnako zodpovedala možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča, matky s prihliadnutím na jej ďalšie vyživovacie povinnosti a oprávnené výdaje a s prihliadnutím na možnosti a schopnosti ďalšieho povinného rodiča ako aj s prihliadnutím na ďalšie zákonne kritéria ako je aj miera osobnej starostlivosti otca o navrhovateľku .

15. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že súd pri určovaní výživného vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1, prvá veta Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že súd zohľadnil výdaje na strane navrhovateľky a za jej oprávnené výdaje, považoval tie , ktoré súvisia so štúdiom, stravou, nákupom pomôcok a potrieb ,literatúry, poplatky za internát, lieky, materiálne pomôcky, oblečenie a obuv a za dôvodné považoval výdaje v rozsahu 330 eur mesačne. Na strane

osoby povinnej z platenia výživného konštatoval jej mesačný príjem, ktorý dosahuje zo zamestnania vo výške cca 830 eur. Prihliadol na jej oprávnené výdaje, stravu, náklady súvisiace s užívaním bytu a ďalej výživné, ktoré platí ďalším dvom dcéram. U ďalšieho povinného rodiča konštatoval jeho príjem zo zamestnania, ako aj poberanie invalidného dôchodku. Prihliadol na jeho výdaje, ktoré má v súvislosti s potrebami na domácnosť a náklady, ktoré má s výživou ďalších dvoch detí, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť.

16. Súd prvej inštancie zistil skutočný stav dostatočne, z vykonaného dokazovania je možné prijať právny záver o stanovení rozsahu výživného pre plnoletú navrhovateľku.

17. V prejednávanej veci súd správne konštatuje, že navrhovateľka je osobou, ktorá je odkázaná výživou na svojich rodičov, pretože jej schopnosť samostatne sa živiť obmedzuje štúdiom na vysokej škole, študuje na K. R. v A., fakulta R.. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky a otázku nákladov na jej výživu, je potrebné uviesť, že súd zisťoval náklady, ktoré súvisia s jej výživou konštatoval oprávnenosť nákladov cca 330 eur. Je potrebné uviesť, že nie je možné preukazovať náklady, ktoré má plnoletý študent úplne detailne. Tie výdavky na štúdium sú zistené a deklarované navrhovateľkou. Počas pobytu na internáte si navrhovateľka musí zabezpečovať stravovanie, ubytovanie, veci bežnej potreby, osobnej hygieny, nevyhnutné študijné materiály, obvyklé presuny v rámci mesta atď.. Ďalej položkou je cestovné pri návštevách domova, náklady na hygienu a na kozmetiku. K preukazovaniu nákladov, ktoré má oprávnená navrhovateľka je potrebné uviesť, že okrem pravidelných výdajov, ktoré sú náklady spojené s bývaním, stravou, ošatením, zdravotným stavom, sú aj náklady ktoré nie sú pravidelné, náklady ktoré súvisia so štúdiom získavanie študijných pomôcok, výdavky na kultúrne, spoločenské, športové využitie, ktoré v dnešnej dobe treba považovať za nevyhnutné a nárokovateľné, samozrejme pochopiteľne v rozumnej miere. Tá miera musí zodpovedať možnostiam a schopnostiam oboch povinných rodičov. Je potrebné vziať do úvahy aj spoločensky vývin navrhovateľky, je zaradená do vysokoškolského kolektívu očakávania spoločnosti prirodzene kladú požiadavky na úpravu vonkajšieho vzťahu, teda sú tu výdavky na hygienické, kozmetické potreby.

18. Pri stanovení rozsahu výživného pre navrhovateľku je potrebné vychádzať zo schopností a možností matky a teda z jej príjmu. Súdom zistený príjem ako mesačný priemerný príjem vo výške 830 eur, je správny, základné mesačné výdaje povinnej tvorí výživné pre plnoletú Q. vo výške 150 eur mesačne a následne pre maloletú D., vo výške 140 eur mesačne podľa rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/167/2021-84 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k 24CoP/104/2022-105. Pri nákladoch matky je potrebné konštatovať správnosť záveru súdu ohľadne odôvodnených potrieb čo sa týka nákladov na bývanie, nákladov na výživu, náklady spojené s užívaním bytu, nákup drogérie, hygieny a náklady na používanie motorového vozidla, náklady na domácnosť.

19. Pri príjme otca je potrebné konštatovať, že dosahuje zo zamestnania príjem a je poberateľom aj invalidného dôchodku. V roku 2022 bola súdom zistená jeho priemerná čistá mzda vo výške 1.023 eur, invalidný dôchodok vo výške 391,20 eur, otec ďalej poberá daňové bonusy vo výške 90,74 eur v čase rozhodovania súdu je poberateľom rodinných prídavkov na všetky nezaopatrované deti. V roku 2022 boli rodinné prídavky na dieťa vo výške 25,88 eur. Od 1.1. 2023 je výška rodinného prídavku vo výške 60 eur mesačne na nezaopatrované dieťa.

20. Navrhovateľka aj napriek svojej plnoletosti počas obdobia, kedy nie je na internáte a nezdržiava sa v mieste návštevy školy, žije v spoločnej domácnosti s otcom, ktorý uhrádza všetky náklady na bývanie v rodinnom dome podľa jeho tvrdení ide o náklady na energie a poplatky na palivové drevo, Sky link vo výške cca 130 eur. L. je zo strany otca poskytovaná určitá miera osobnej starostlivosti aj napriek jej veku, samostatnosti je možné určité plnenia tejto materiálnej ale aj nemateriálnej povahy pričítať otcovi na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru v akom by sa mali rodičia podieľať na úhrade výdavkov navrhovateľky s prihliadnutím na výšku ich príjmu s prihliadnutím na ďalšie ich vyživovacie povinnosti. Navrhovateľka tvrdí, že jej mesačné náklady sa môžu pohybovať v priemere 400 eur mesačne. Ako už odvolací súd uviedol pri skúmaní odôvodnených potrieb oprávnenej osoby nie všetky výdaje pokiaľ ide o bežné a nevyhnutné musia byť exaktne preukázané, najmä ak ide o skutočnosti všeobecne známe a nie je možné tak pri kvantifikácii peňažného vyjadrenia bazírovať na striktnom vyčíslení jednotlivých vynakladaných výdavkov. Pri stanovení rozsahu výživného aj odvolací súd reflektuje rozdielnosť príjmov rodičov, zohľadňujúc mieru osobnej starostlivosti otca, ktorá v dôsledku samozrejme samostatnosti L. nie je markantná, kedy možno svojím spôsobom konštatovať

samostatnosť L. a určitú jej nezávislosť. Pre zovšeobecnenie môžeme kompenzovať starostlivosť otca percentuálnym podielom 10% na komplexných výdavkoch navrhovateľky pripočítajúc k tomu určitú sumu nákladov, ktoré súvisia s bývaním a na ktorých by sa mala podieľať aj L. v pomernej časti ako aj jej sestry a otec. Ďalej je potrebné prihliadnúť na to, že otec poberá daňový bonus ako aj rodinný prídavok na navrhovateľku ako na nezaopatrené dieťa vo výške 60 eur mesačne, v roku 2002 necelých 26 eur mesačne. Pri vyššom príjme otca ako povinného rodiča by sa mal podieľať na výživnom a uspokojovaní potrieb navrhovateľky vo vyššej miere cca o 30 % ako matka s prihliadnutím na jeho mieru osobnej starostlivosti vo výške 10 % a s prihliadnutím na pomer nákladov na bývanie pre navrhovateľku vo výške cca 30 eur /zo sumy 130 eur ktorú platí mesačne otec na energie a palivové drevo a internet / ktoré by pripadli ako pomer na jej osobu. Pokiaľ oprávnené výdaje navrhovateľky sú mesačne v priemere 400 eur a otec by po odrátaní miery jeho osobnej starostlivosti a pomernej časti nákladov na bývanie mal hradiť náklady na výživu navrhovateľky vo výške 250 Eur mesačne s prihliadnutím aj na rodinné prídavky, ktoré poberá otec a plní z nich potreby navrhovateľky ako aj daňový bonus a povinná matka vzhľadom na jej príjem a oprávnené výdaje vo výške 150 Eur mesačne. Stanovené výživné tak je možné považovať nateraz za správne korešpondujúce zákonné kritéria.

21. Odvolací súd zároveň skúmal či výživné na plnoleté dieťa možno priznať cez prizmu kategórie dobrých mravov. Je zrejme, že L. tvrdí, že sa s matkou nestretáva. Dôvodom je však podľa jej tvrdenia postoj matky k nej a poukazuje na to, žeby matka mala zmeniť svoje správanie. Odvolací súd sa domnieva, že všetci účastníci konania majú podiel viny na vzniknutej situácii. V tomto štádiu by nebolo spravodlivé, aby súdne rozhodnutie o nepriznaní výživného išlo na ťarchu L.. Odvolací súd však apeluje na navrhovateľku ako aj na matku, aby vzájomne pracovali na zlepšení komunikácie v rozvoji vzájomných citových väzieb. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa ustanovenia § 387 CSP.

22. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 Civilného mimosporového poriadku.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).